

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 57 • nr. 3 • maart 2023 • € 1,75 • www.sp.nl

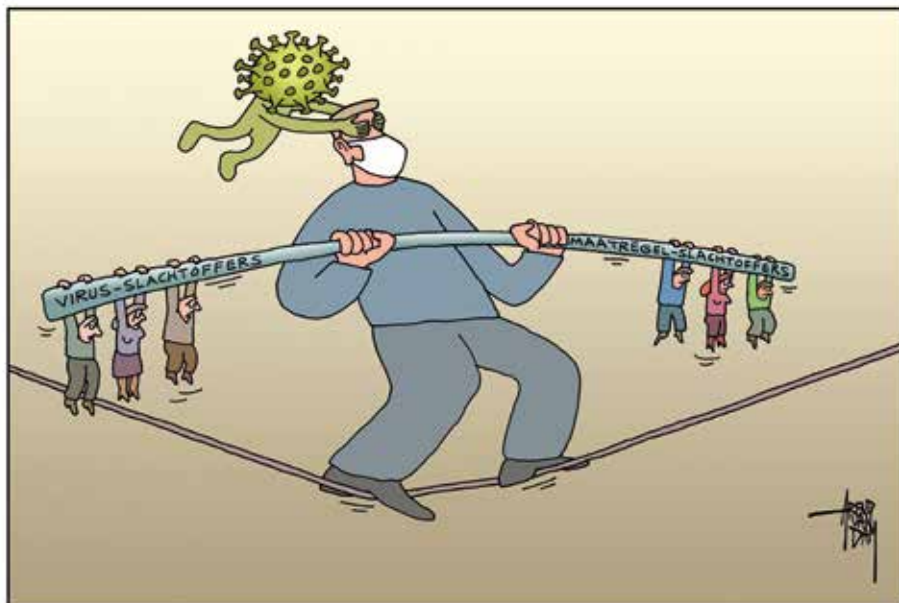
MET LILIAN OP CAMPAGNE

**'WIJ ZIJN
HET ORIGINEEL'**

**HET KAN IN HEERLEN:
ZORG ZONDER MARKT**

**LEVE DE SOCIALE
WERKPLAATSEN**

Arend van Dam

KOM ONLINE NAAR DE UITSLAGENAVOND!

Na een bijzondere campagne komen SP'ers graag bijeen op de uitslagenavond. Ook dit keer! Op woensdag 17 maart komen we *online* bij elkaar. Van 20.45 tot plusminus 21.45 uur is er een uitzending waarin we terugblikken op de campagne en live in gesprek gaan met partijgenoten in onze studio De Moed. In dit uur verwachten we ook de eerste exit-poll van de verkiezingsuitslag. Om 21:45 uur pauzeren we de livestream, tot het moment waarop de voorlopige verkiezingsuitslag bekend wordt gemaakt. Natuurlijk sluit lijsttrekker Lilian deze bijzondere uitslagenavond dan af met een toespraak. Mis het niet!

Woensdag 17 maart om 20.45 uur via sp.nl/uitslagenavond

CREATIEF MET LILIAN

Via de website haallilianinhuis.nl kun je met een smartphone of tablet Lilian in je eigen huiskamer langs laten komen. De SP blijft creatief als het om campagnevoeren gaat. En de mensen die er gebruik van maken ook! Want waarom zou je je beperken tot je huiskamer? Een paar voorbeelden van Twitter.

Sarah Dobbe had Lilian letterlijk op de koffie.

Dirk van Dam liet Lilian haar verhaal op zijn werkplek doen.

Iris van de Kolk vond Lilian in haar gaming-kastje.

Bas Maes zorgde ervoor dat het speelgoed van 'junior' SP gaat stemmen.

Irma Koopmans kat Mac vond het ook gezellig dat Lilian langskwam.

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHEIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h), Lesley Arp
Daniël de Jongh, Xander Topma

Vormgeving
Nenad Mečava, Gonnie Sluijs

Aan dit nummer werkten mee
Robin Bruinsma, Maurits Gemmink
Karen Veldkamp

Foto omslag
Ruud Rogier

Illustraties
Arend van Dam
Wim Stevenhagen

De Tribune op Internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 20,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen
T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

Abonnementen- en ledenadministratie
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

De Tribune in gesproken vorm
Belangstellenden voor de Tribune op cd kunnen contact opnemen met de SP-administratie.

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten NL86ZZZ403462460000. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Tenzij anders vermeld, is op de inhoud van deze publicatie de Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel-GeenAfgeleideWerken 3.0 Nederland licentie van toepassing. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl>

IN DIT NUMMER

Lilian Marijnissen
'Niet alleen links kletsen, ook doen'
6

SP'ers aan het roer
Heerlen durft te kiezen
10

Heropen die poorten!
SP-plan Sociale Ontwikkelbedrijven
14

Gekend onrecht
Slachtoffers gaswinning in de kou
20

- 4 Actueel: 'Ze slopen de rechtsstaat'
- 22 Zon voor iedereen: plan tegen energiearmoede
- 24 Vaders in beeld: Paul Peters Fotoprijs
- 28 LinksVoor: voor Roy Ahlers is vrijheid een volgetankte Volvo
- 29 Eerlijk delen: ons verkiezingsprogramma doorgerekend

- 17, 18, 19 Nieuws
- 30 Prikbord
- 31 Puzzel
- 32 Theo de buurtconciërge

COLUMN

Dat smaakt naar meer!

Huurders van een sociale huurwoning krijgen dit jaar geen huurverhoging. En de Tweede Kamer wil dat een leraar op de basisschool net zoveel gaat verdienen als een leraar op de middelbare school. Het correctief bindend referendum is een flinke stap dichterbij. Er komt een parlementaire enquête naar de toeslagenaffaire. De Tweede Kamer wil dat de salarissen voor zorgverleners stijgen. Het partnersverlof wordt verruimd naar 12 weken.

Al die goede SP-voorstellen zijn de afgelopen weken aangenomen. Dat smaakt naar meer: het kan dus echt anders. Na een jarenlange explosieve huurstijging lijkt het niet meer dan logisch dat de huren niet verder stijgen, zeker omdat de lonen al zo lang achterblijven. Maar daar is wel een lange strijd met huurders voor nodig, een strijd die nu stapje voor stapje gewonnen wordt.

Jarenlang werd de SP voor gek versleten omdat we bepleiten dat het minimumloon moet stijgen. Nu vindt zelfs de VVD het een goed idee. Of ze daar na de verkiezingen nog zo over denken? Een grote SP is de enige garantie dat we andere partijen aan deze belofte kunnen houden.

Het zijn gekke verkiezingen, nu de coronacrisis het gewone leven al een jaar lang vrijwel onmogelijk maakt. Het laat ook zien dat verandering noodzakelijk én mogelijk is. De rekening van de coronacrisis moet in de toekomst betaald worden. Laten we dat eerlijk doen. De aangenomen voorstellen van de afgelopen weken zijn slechts een voorproefje van hoe het eerlijker kan en moet. Die strijd voeren we al jaren. Samen met jullie en met iedereen die echte verandering wil. Nu, in deze campagne, en straks met een sterke SP na 17 maart. De strijd gaat door voor meer, veel meer!

Lilian Marijnissen
fractievoorzitter SP

RECHT VOOR IEDEREEN

Kun je in Nederland nog wel je recht halen? SP-Tweede Kamerlid Michiel van Nispen reageert op twee verontrustende nieuwsberichten van de afgelopen weken: 'De rechtsstaat wordt gesloopt.'

DE AGENTEN DIE BETROKKEN waren bij de dood van Mitch Henriquez worden verdedigd door een advocatenkantoor dat hiervoor minstens 1,3 miljoen euro declareerde. Daar is van alles mis mee, zegt SP-Kamerlid Michiel van Nispen. 'Vooropgesteld: iedereen verdient goede rechtshulp. Als politieagenten tijdens hun werk iets doen waarvoor ze vervolgd worden, hebben ze natuurlijk recht op goede rechtshulp. Maar dit bedrag is wel heel hoog: wordt belastinggeld zo gemak-

kelijk uitgegeven aan dure advocaten? Er wordt ook nog eens heel geheimzinnig over gedaan, het kostte journalisten veel moeite om deze informatie boven te krijgen.'

'Niet in verhouding'

Maar dat is nog niet eens het grootste probleem, stelt van Nispen: 'Het echte probleem is natuurlijk dat het niet in verhouding staat tot de rechtshulp die gewone mensen kunnen krijgen. Met "gewoon" bedoel ik dan

‘Zeventig procent van de sociaal advocaten denkt aan stoppen’

mensen die niet rijk zijn en die niet bij de overheid werken.’ Die kunnen de uurtarieven van zulke advocaten immers helemaal niet betalen. Gelukkig bestaat er gesubsidieerde rechtsbijstand, ook wel bekend onder de naam toegevoegde advocaat of sociaal advocaat. Van Nispen: ‘Die wordt betaald met een puntensysteem. Dat was ooit gebaseerd op een fatsoenlijk uurloon – veel minder dan de commerciële tarieven, maar fatsoenlijk. Door jarenlange bezuinigingen komt het uurtarief nu zo laag uit dat veel sociaal advocaten ermee stoppen. Zeventig procent van de sociaal advocaten overweegt om ermee te stoppen.’

Behalve als het gaat over sociaal advocaten die rechten zijn gaan studeren met als droom sociale advocatuur, maakt Van Nispen zich niet eens zozeer zorgen om de advocaten: ‘Die vinden wel ander werk. Het echte probleem is toegang tot het recht. In sommige gevallen moeten mensen bij 35 kantoren langs voordat ze eindelijk een sociaal advocaat hebben.’

Eerder veroordeeld

Maar het kan nog erger. In februari kwam ook de onthulling dat de overheid ervoor zorgde dat toeslagenaffaire-ouders géén recht hadden op een sociaal advocaat. ‘De overheid bepaalt of je recht hebt op een sociaal advocaat. Bijvoorbeeld op basis van je inkomen. Maar in dit geval hebben we een enorm probleem. De overheid, de Belastingdienst in dit geval, bestempelt je ten onrechte tot fraudeur – en diezelfde overheid ontnemt je de mogelijkheid om dat met ondersteuning van een advocaat aan te vechten bij de rechter.’

Michiel van Nispen herkent het jarenlange VVD-beleid: ‘Zelfredzaamheid is het toverwoord. Met dat smoesje werd keihard bezuinigd op de toegang tot het recht. Mensen zouden het wel zonder advocaat kunnen opnemen tegen de Belastingdienst.’ Oud-staatssecretaris van Justitie Fred Teeven heeft in een interview toegegeven dat hij bezuinigde op sociale advocatuur om hogere straffen te krijgen. Als de verdediging geen tijd heeft voor een goede verdediging, worden mensen namelijk eerder veroordeeld en

harder gestraft. Van Nispen: ‘Afschuwelijk. Maar wat ook de reden is, of het nou strengere straffen, zelfredzaamheid of gewoon bezuinigen is: het is een heel slecht idee. Ze slopen de rechtsstaat.’

Tweedeling

Wat doet dit met de samenleving? ‘Simpel gezegd: we krijgen meer onrecht. Iedereen moet zijn of haar recht kunnen halen. Dat is vaak heel ingewikkeld, dus daar heb je een advocaat voor nodig. We hebben een tweedeling tussen de mensen die zelf een advocaat kunnen betalen of bij de overheid werken, versus de mensen die het zelf mogen uitzoeken. Het laat precies zien hoe VVD’ers denken. De SP zegt: recht is er voor iedereen. Toegang tot het recht móét gegarandeerd worden’, stelt Van Nispen.

Hij heeft heldere ideeën over hoe het dan wel moet: ‘Sociaal advocaten krijgen een fatsoenlijke beloning, rechtshulp is voor iedereen betaalbaar en in de buurt toegankelijk. Er komen overal Huizen van het Recht, waar mensen laagdrempelig over juridische problemen kunnen praten met een professional. De SP is bij de ontwikkeling van het Huis van het Recht veel dank verschuldigd aan de recent overleden rechter Ton Lennaerts. Ik zou hem de geestelijk vader van dat concept willen noemen. De SP is met zijn overlijden een waardevolle kameraad en adviseur kwijtgeraakt.’

In Heerlen is al het eerste Huis van het recht geopend; in andere gemeenten komen vergelijkbare initiatieven op. Van Nispen: ‘Veel zaken kunnen zo snel opgelost worden. Een de-escalerend gesprek kan een rechtszaak voorkomen. Maar de gang naar de rechter blijft je recht. Als het daarop aankomt, kan dat voor veel zaken ook gewoon in het Huis van het Recht, met een rechter die snel uitspraak doet.’ •

tekst Diederik Olders
foto Anouk Pross

Lees in het zomernummer van de Tribune in 2017 een interview met Ton Lennaerts over recht dicht bij huis: sp.nl/Z5F

Jannie Visscher
voorzitter SP

Mentaliteit

Terwijl ik dit schrijf is de campagne nog in volle gang en en zijn de verkiezingen nog twee weken weg. En al weet ik de uitslag nog niet, één ding weet ik wel. We hebben als SP’ers alle reden om trots te zijn.

In ons beginselprogramma Heel de Mens staat als een van onze hoofdtaken: “Het aandragen van en strijd voeren voor het verwkelijken van alternatieven voor de korte en langere termijn.” Op de bladzijde hiervoor noemt Lilian een aantal mooie SP-successen op het gebied van wonen, lonen en zorg. In onze strijd tegen het kapitalisme en voor een eerlijker economie hebben we een wetsvoorstel ingediend met als doel dat de werknemers van grote bedrijven een deel van de winst krijgen uitgekeerd. En natuurlijk knokken we samen met de FNV voor verhoging van het minimumloon naar 14 euro. Onze Renske Leijten noemt wat we hebben bereikt in de toeslagenaffaire een succes van de SP-mentaliteit.

Die mentaliteit hebben we ook laten zien in de verkiezingscampagne. We lieten ons niet tegenhouden door de coronabeperkingen, maar vonden creatieve manieren om mensen te bereiken. Ruim twee maanden gingen we op pad: letterlijk, per telefoon of digitaal. We hingen het land vol met posters en spandoeken, verspreidden honderdduizenden flyers en meer dan een miljoen verkiezingskranten. Onze kandidaten deden mee aan tientallen verkiezingsdebatten en Lilian bracht ons verhaal overtuigend in de landelijke media.

De SP-mentaliteit is er een van ‘geef nooit op’ en wij gaan net zo lang door tot we onze doelen van menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit ook echt bereikt hebben. Maar we moeten onszelf ook gunnen dat we trots zijn op datgene wat we gerealiseerd hebben. Een schouderklopje voor onszelf.

LILIAN MARIJNISSEN

‘WIJ WETEN DAT VERANDERING NIET VANZELF KOMT’

Onder haar leiding behaalde de SP in de Kamer een indrukwekkende reeks successen. Ook namen steeds meer partijen onze ideeën over. Maar wie een eerlijker Nederland wil, zal volgens lijsttrekker Lilian Marijnissen op 15, 16 en 17 maart toch echt voor het origineel moeten gaan: 'Ruttes bewering dat Nederland een "diep socialistisch land" is, is natuurlijk onzin.'

‘Zolang we de SP-mentaliteit niet verliezen, kunnen we elke strijd winnen’

HET IS DE EERSTE KEER dat Lilian Marijnissen namens de SP de kar mag trekken in een campagne voor de Tweede Kamerverkiezingen. Het is een verkiezingscampagne zonder grote bijeenkomsten, debatten in volle zalen of spontane ontmoetingen op markten en pleinen. Hoe anders was dat een paar jaar geleden, toen zij in campagnetijd zelfs haar huiskamer beschikbaar stelde om met mensen in gesprek te gaan. Een onwerkelijke verkiezingstijd vraagt om creatieve oplossingen. Naast een onophoudelijke stroom van interviews en tv-optredens lukt het haar toch om menig huiskamer te bezoeken – daarover later meer – en de Tribune bij te praten over de campagne.

› Hoe is het om voor het eerst als lijsttrekker de campagne in te gaan?

‘De vorige keren ging het – naast de Europese verkiezingen van 2019 – om lokale en regionale verkiezingen. Daar lag de nadruk veel meer op lokale thema’s en inzet van onze afdelingen en provinciale fracties. Daarnaast was er een enkel landelijk tv-optreden of debat. En dat is ook logisch, want het gaat dan ook om onze mensen in de gemeenten en provincies. Ik wilde zoveel mogelijk helpen. Dit keer voel ik me meer de trekker van de campagne. Het heet ook niet voor niets lijsttrekker natuurlijk, haha. Daardoor moet ik nu overal bij betrokken zijn, van de spotjes tot de flyers. Dat is druk, maar het is een grote eer om dat namens de partij te mogen doen.’

› Welke lessen neem je mee van de SP-lijsttrekkers die jou voorgingen: Jan Marijnissen, Agnes Kant en Emile Roemer?

‘Wat ik erg waardeer is dat mijn voorgangers altijd veel tussen de mensen hebben gestaan. Ik heb dat van dichtbij gezien met Emile bij de thuiszorgacties, toen ik zelf nog bij de FNV werkte. Datzelfde zag ik ook bij Agnes. Het is natuurlijk begonnen toen ik jong was en af en toe met mijn vader meeging. Ik zag hoe hij zijn gesprekken met mensen vervolgens vertaalde in acties en voorstellen in de Kamer. In contact zijn met de mensen, goed luisteren, samen optrekken en daar je daden op baseren. Dit is een belangrijke traditie in onze partij. Ik weet nog dat ik met mijn vader meeging naar een actie van medewerkers van

de post. De directie wilde niet naar buiten komen om met ze in gesprek te gaan. Dus zei mijn vader: kom, dan gaan we ze zelf wel opzoeken! Dat vonden die medewerkers wel mooi. En ik ook.’

› Helaas is onder de mensen zijn in deze campagne juist lastiger dan voorheen.

‘Klopt. Daarnaast lopen de debatten over de coronacrisis in de Tweede Kamer ook door. Het is heel erg jammer dat er dan minder tijd over is om de straat op te gaan. Die energie die dat geeft is zo fijn; dat mis ik nu enorm. Toch probeer ik, voor zover dat kan, zoveel mogelijk in gesprek te gaan met mensen. Bijvoorbeeld met arbeidsmigranten die voor de Tweede Kamer stonden om aandacht te vragen voor de uitbuiting en misstanden waar zij mee te kampen hebben. Of ik bezoek een verpleeghuis om met het personeel te praten. Ik zie dat er in veel afdelingen door onze vrijwilligers op veilige afstand wordt aangeboden bij mensen. Heel erg goed!’

› Voer je nu ook vaker campagne achter een beeldscherm?

‘Gelukkig zijn er een hoop mogelijkheden om digitaal met mensen in contact te komen. Bijvoorbeeld met de mensen waarmee wij actie voeren, zoals de gedupeerde ouders van de toeslagenaffaire. En omdat we allemaal zoveel mogelijk thuisblijven zijn de tv-debatten extra belangrijk in deze campagne. Maar door de coronacrisis ontstaan er ook goede en leuke initiatieven die tijdens eerdere campagnes nog weinig voorkwamen, zoals podcasts. Omdat hier meer de tijd voor wordt genomen ontstaat er vaak een lossere sfeer. Luister bijvoorbeeld eens naar de *Cor Potcast*, waarin mijn voetbalkennis op de proef werd gesteld, of de podcast *Met Groenteman in de Kast*. Daarnaast heb ik natuurlijk ook al enige tijd mijn eigen podcast, *Daarom is het goed*, waarin ik in gesprek ga met mensen die mij inspireren.’

› Toch heb je een bijzondere manier gevonden om bij mensen over de vloer te komen.

‘Op de website haallilianinhuis.nl kun je met je telefoon of tablet mij in iedere omgeving zetten die je maar wilt. Ik ben al in de leukste huiskamers en op de gekste plekken gespot! En dan vertel ik je vanaf die

plek hoe de SP zich inzet voor betaalbaar wonen, goede zorg, hogere lonen en een eerlijke overheid. Een serieuze boodschap, op grappige wijze gebracht. Alleen al het filmpje waarmee we deze site gelanceerd hebben heeft veel leuke reacties opgeleverd. Het is natuurlijk ook een mooie traditie in onze partij om voorloper te zijn als het gaat om campagnestunts. Iedereen kan zich vast nog wel de *viral movies* van mijn vader herinneren. En ik was al ooit een hologram! Maar ondanks alle online lol kan ik toch ook echt niet wachten tot we weer helemaal als vanouds acties op straat kunnen organiseren en gewoon in levenden lijve met mensen in gesprek kunnen gaan.’

› Niet alleen tv-debatten zijn in deze campagne belangrijker, maar ook de stemwijzers. Maar kun je daar blind op vertrouwen?

‘Stemwijzers zijn een laagdrempelige manier voor mensen om te kijken welke partij bij ze past of om te lezen wat partijen vinden. Maar stemwijzers missen vaak ook iedere nuance. Vragen als ‘is privacy of veiligheid belangrijker’ zijn nou eenmaal niet met een simpel antwoord af te doen. Veiligheid kan niet zonder privacy. Je moet echt de moeite nemen om de toelichtingen van de partijen te lezen om te zien wat daadwerkelijk bedoeld wordt. En partijen proberen het altijd zo gunstig mogelijk in de vullen, terwijl het ook vaak voorkomt dat ze in de Tweede Kamer iets heel anders beweren of stemmen. De SP raadt mensen daarom aan om ook te kijken naar wat partijen hebben gestemd op belangrijke thema’s, zoals betaalbaar wonen, eerlijke zorg en hogere lonen. Daarvoor hebben we de website eerlijkkiezen.nl gelanceerd.’

› Dus partijen doen zich vaak socialer voor dan ze zijn?

‘Een mooi voorbeeld is het standpunt van de VVD over de huren in een stemwijzer. Daarin werd opeens beweerd dat de VVD voor bevroering van de huren in de sociale huursector is, terwijl dat eerder niet zo was. Onze Sandra Beckerman heeft hun letterlijke toelichting uit de stemwijzer genomen en daar het woord ‘motie’ boven gezet. De VVD kon toen dus niet anders dan voor deze motie stemmen, waardoor de huren nu daadwerkelijk voor dit jaar bevroren zijn.’

› Er wordt weleens geroepen dat de politiek een ruk naar links heeft gemaakt, zelfs de VVD. Is dat echt zo?

‘Het is natuurlijk grote onzin als Rutte zegt dat we een “diep socialistisch land” zijn. In de tien jaar dat hij aan de macht is groeide de ongelijkheid, is het aantal daklozen verdub-

beld en nooit eerder waren er zoveel mensen aangewezen op de voedselbank. Het is daarom keihard nodig dat het minimumloon naar 14 euro gaat en de uitkeringen omhooggaan. En dat de huren omlaaggaan, de kinderopvang vier dagen per week gratis wordt en de zorgpremie inkomensafhankelijk. Zodat we de toeslagen niet langer nodig hebben. Dat krijgen we niet voor elkaar met partijen die nu wel links kletsen, maar na de verkiezingen weer hun eigen gang gaan. Daarvoor moet je bij het origineel zijn. Alleen met een grote SP heb je de garantie op echte verandering en een sociale regering.'

› **Hugo de Jonge wil van de marktwerking in de zorg af, zegt hij. Hoe geloofwaardig is dat uit de mond van een CDA-minister?**

'Wat Hugo de Jonge zegt en wat hij doet zijn nogal eens twee heel verschillende dingen gebleken. Als we kijken naar het afgelopen jaar zijn er grote fouten gemaakt met betrekking tot het coronabeleid. Onvoldoende beschermingsmiddelen voor mensen in de zorg, traag vaccinatiebeleid en een heel slechte spoedwet. Hugo de Jonge geeft elk jaar een interview waarin hij zegt dat we af moeten van de marktwerking in de zorg. Maar hij is vier jaar zorgminister geweest en heeft het niet geregeld.'

› **Een regering met de SP zal hoe dan ook socialer zal zijn dan een regering zonder de SP. Maar met welke partijen zouden we het beste kunnen regeren en met welke beslist niet?**

'Ja, wij zijn echt nodig als mensen een sociale regering willen. Een sociale regering met de VVD is nog heel ver weg, en dat geldt uiteraard ook voor de PVV en Forum voor Democratie. Samenwerking ligt het meest voor de hand met partijen die op veel thema's dicht bij ons staan: denk aan PvdA, GroenLinks, Partij voor de Dieren. Maar we hebben de afgelopen tijd ook goed samengewerkt met bijvoorbeeld het CDA, als het gaat om het heropenen van sociale werkplaatsen. Of met de ChristenUnie, om de misstanden met arbeidsmigratie aan te pakken. Maar al die partijen zijn geen garantie op een sociaal kabinet, dat zijn wij. Dus we moeten eerst zorgen dat we groot worden. De kiezer is nu aan het woord.'

› **Wat vind je van de uitlating van GroenLinks-leider Jesse Klaver dat hij "meer Lilian" wil?**

'Als Jesse meer Lilian wil dan moet hij op me stemmen op 17 maart, haha. Ik heb hem laatst in een interview gevraagd hoeveel tomatensponzen hij eigenlijk al heeft uitgedeeld. Maar zonder gekheid, samenwerken

foto Ruud Rogier

'Ik ben er trots op hoe wij, met Renske Leijten voorop, de toeslagenaffaire aan het licht hebben gebracht'

op punten waar je het over eens bent is natuurlijk prima. Dat doen we ook volop. Maar er zijn ook verschillen. Daarnaast zou ik liever zien dat we de liberalen van D66 in zo'n samenwerking buiten de deur houden.'

› **Je strijdt voor eerlijke politiek. Waarom is de SP bij uitstek de partij die ervoor kan zorgen dat de overheid weer een bondgenoot van de mensen wordt?**

'Wij doen ons werk altijd met mensen, luisteren naar ze en komen samen in actie voor vooruitgang. De toeslagenaffaire heeft blootgelegd hoe onmachtig mensen kunnen zijn in een onrechtvaardig systeem. Dat ze nota bene tegenover hun eigen overheid kunnen komen te staan. En daarin ook nog eens – en dat is misschien wel het allerergste – heel lang niet gezien worden. Ik ben er trots op hoe wij, met Renske Leijten voorop, als partij samen met deze mensen dit onrecht aan het licht hebben gebracht.'

› **De SP boekte in de Kamer mooie successen: het bevrozen van de huren, de invoering van het bindend correctief referen-**

dum, de verhoging van de salarissen in de zorg, de uitbreiding van het partnersverlof, de heropening van de sociale werkvoorziening, de komst van een parlementaire enquête naar de toeslagenaffaire... Maar hoe kunnen we er zeker van zijn dat die successen ook echt werkelijkheid worden?

'Een aantal van deze aangenomen SP-voorstellen wordt al uitgevoerd. Maar wij weten dat niets vanzelf gaat. Neem bijvoorbeeld de huren. Hoeveel strijd is er wel niet nodig geweest, samen met huurders, om de huren te bevroren? Aangenomen moties die niet werden uitgevoerd. Zelfs een motie van afkeuring in de Eerste Kamer die minister Ollongren aan haar broek kreeg, de eerste sinds 1875, zorgde er nog niet voor dat de huren werden bevroren. Telkens weer waren er nieuwe acties nodig om de druk weer verder te verhogen. En uiteindelijk hebben we gewonnen. Dat zegt twee dingen. Een: de aanhouder wint. Twee: actievoeren loont. Dat is de SP-mentaliteit. Zolang we die niet verliezen, kunnen we elke strijd winnen!' •

tekst Lesley Arp

HEERLEN PAKT ARMOEDE EN ONGELIJKHEID AAN

‘EEN KWESTIE VAN WILLEN EN DURVEN KIEZEN’

Geen marktwerking, maar samenwerking! In Heerlen zetten SP-wethouders Jordy Clemens en Peter van Zutphen ferme stappen om de concurrentie uit de zorg te halen. Op naar een systeem waarin niet de financiële opbrengst, maar de inhoud centraal staat. Ook andere problemen gaan zij voortvarend te lijf: ‘Nog een reden om bij de verkiezingen SP te stemmen.’

IN DE VOORMALIGE Oostelijke Mijnstreek, grofweg de huidige stadsregio Parkstad, met Heerlen als grootste van de zeven deelnemende gemeenten, trekken twee SP-wethouders samen op tegen de sociale ongelijkheid. Jordy Clemens en Peter van Zutphen hebben al heel wat stappen gezet. Zo wijzen zij erop dat waar andere gemeenten wel meer dan honderd zorgaanbieders tellen, Heerlen het dankzij een bundeling van krachten met een aantal van slechts tien doet.

‘Een kwestie van willen en durven kiezen’, vat Jordy Clemens het geheim van het succes van Heerlen samen. Hij is als wethouder verantwoordelijk voor Onderwijs, Wonen en Jeugdzorg. Alle gemeenten in Nederland haptten naar adem toen het Kabinet-Rutte II op 1 januari 2015 de jeugdzorg decentraliseerde. Ze moesten voortaan de bijbehorende taken uitvoeren en tegelijkertijd fors bezuinigen. Ook Heerlen krabde zich achter de oren. Jordy Clemens, wethouder sinds 2014: ‘Heerlen had de moed om op zoek te gaan naar zorgaanbieders die bereid waren voor één partij te kiezen, die zich voortaan wilden concentreren op de te leveren zorg in plaats van een zo groot mogelijk rendement. Er waren voldoende instellingen die de meerwaarde onderkenden en inzagen dat goede jeugdzorg veel meer is dan de behandelingen sec. Wij, de gemeente, lieten het

vervolgens aan hen over om te bepalen wat de beste zorg is, waarbij de nadruk kwam te liggen op preventie. Het is dan natuurlijk mooi meegenomen dat je op deze manier ook nog eens kosten bespaart.’

Coöperaties

Uiteindelijk schoot op 1 januari 2019 Jong en Sterk (JENS) uit de startblokken. Zeven organisaties werken hierin samen aan jeugdzorg op buurtniveau (buurgemeenten Voerendaal en Landgraaf doen hierin mee met Heerlen). JENS organiseert activiteiten voor de jeugd, draagt zorg voor behandeling en begeleiding van jongeren met bijvoorbeeld een verslaving aan alcohol, drugs of gamen en biedt jongeren ruimte om elkaar te ontmoeten. JENS staat in nauw contact met de scholen en huisartsen. Deze doelgerichte aanpak van de ‘wat lichtere’ jeugdzorg vertoont meer samenhang tussen de diverse disciplines, is laagdrempelig én nog betaalbaar ook.

Ook de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is in Heerlen in de vorm van een coöperatie gegoten. Peter van Zutphen is namens de SP bezig aan zijn vijfde termijn als wethouder en alom geprezen om zijn expertise in sociale zaken. Hij gaf leiding aan het proces dat begin 2017 uitmondde in het samenwerkingsverband Stand-By.

‘Wij geloven in de zorgverleners, in de mensen die met de voeten in de klei staan’

‘Wij verzorgen de financiering en de tien deelnemende instellingen verlenen naar eigen inzicht de zorg, ondersteuning en adviezen. Ik moet er nog bij vertellen dat de indicatiestelling eruit is gehaald. En om ons vertrouwen in Stand-By te tonen, hebben wij het contract verlengd tot en met 2023. Hierdoor zijn zij ook veel eerder bereid zich door te ontwikkelen. Ze weten wat ze aan de gemeente hebben en wat ze van ons mogen verwachten. Door die collectieve invulling verloopt alles beter, sneller en goedkoper. Elders volgden ze een compleet andere koers met als gevolg dat de botte bijl er nu in moet. Essentieel is wat mij betreft ons geloof in de zorgverleners, in de mensen die met de voeten in de klei staan. Naast het eruit slopen van de marktwerking.’

Evenals bij JENS is de afstand tussen Stand-By en de cliënten klein. Zij kunnen op loop- dan wel fietsafstand terecht bij buurtpunten en sociale buurtteams voor hulp bij schulden, met relatieproblemen, voor vrijwilligerswerk, dagbesteding en passende cursussen.

Geen overlast op straat

Ook het beschermd wonen voor mensen met een psychische of fysieke beperking en de maatschappelijke opvang van daklozen en drugsverslaafden is een belangrijk aandachtspunt. Peter van Zutphen wil dit

binnen afzienbare tijd uitvouwen in een vergelijkbare constructie en uitbesteden aan een beperkt aantal instellingen. In de loop van dit jaar wordt alvast de nieuwe dag- en nachtopvang in gebruik genomen, voor maximaal dertig personen die 24-uurszorg en -begeleiding behoeven. In een voormalig kloostercomplex; de oude locatie voldeed niet meer. ‘Op de nieuwe plek krijgt iedereen een eigen kamer en er is buiten rondom het gebouw voldoende ruimte om te ontspannen.’ Dat omwonenden protesteerden neemt hij voor lief. ‘Ze hoeven niet bang te zijn voor overlast op straat.’

Ooit worstelde Heerlen met een gigantische drugsproblematiek. Vooral dankzij Peter van Zutphen en zijn toenmalige collega en SP-coryfee Riet de Wit werd de Operatie Hartslag een doorslaand succes – al zagen de twee wethouders zich eerst nog in 2004 gedwongen om af te treden na kritiek op de plannen voor de opvang van notoire drugsgebruikers. Twee jaar nadien gingen ze, na een klinkende verkiezingszege van de SP, weer als wethouders voortvarend verder waar ze waren gebleven.

Lange weg te gaan

Intussen staat Heerlen niet meer in de top 10 van gemeenten met de hoogste armoede en verminderde de dakloosheid substantieel, terwijl die landelijk verdubbelde. Ook de bijstandscijfers zijn al geruime tijd gunstiger dan het gemiddelde in Nederland. Maar Heerlen heeft nog een lange weg te gaan. ‘We staan nu op plaats 11, dat is met 350 gemeenten nog steeds geen beste positie’, zegt Jordy Clemens. ‘Wij komen van ver. De gevolgen van de mijnsluitingen werken lang door en er zal zeker nog een generatie overheen gaan voordat de achterstanden in de wijken zijn weggewerkt. Met een paar projectjes los je dit niet op, dit vergt een brede, structurele en stevige aanpak.’

Natuurlijk is Heerlen niet in staat alle problemen op eigen financiële kracht op te lossen. De hoop is gevestigd op een aanzienlijke geldinjectie van het rijk. Heerlen-Noord staat op een lijst met zestien kwetsbare ‘gebieden’ in vijftien gemeenten. Oud-waarnemend burgemeester Emile Roemer ondertekende daartoe vorig jaar zomer nog een manifest. Een beslissing over de verdeling van de middelen voor het opkrikken van de veiligheid, de gezondheid, het onderwijs, de woonsituatie en de openbare ruimte in kwetsbare buurten zal in de volgende kabinetsperiode worden genomen. ‘Nog een reden om bij de verkiezingen SP te stemmen.’

Het kind op 1

Heerlen doet wat het kan, zoals momenteel in een van de veertien wijken in Heerlen-Noord die de komende decennia nieuwe impulsen krijgen. De Sint Paulusschool voor basisonderwijs liep vijf jaar geleden leeg en zat ver onder de opheffingsnorm van 150 leerlingen. Onderwijswethouder Jordy Clemens greep in, kreeg het schoolbestuur achter zich en zag tot zijn grote genoegen het tij keren. Het aantal kinderen op de Sint Paulusschool steeg van 80 naar ruim 140. In de loop van dit jaar wordt het nieuwe schoolgebouw geopend. Dat zal, en dat tekent de zienswijze van het gemeentebestuur, ook onderdak bieden aan een kind- en buurtcentrum van JENS en de Wmo-coöperatie Stand-By. Goed voor de buurt, goed voor de bewoners, goed voor de leefbaarheid. Jordy Clemens: ‘Wij moeten af van de verschillen tussen de ene en de andere buurt. Het mag niet meer uitmaken waar je wiegje heeft gestaan, ieder kind heeft recht op gelijke kansen en een gelijke behandeling. Daarom zetten wij het kind op 1. Ieder kind moet de ruimte krijgen om de eigen talenten te ontdekken en te ontwikkelen.’

Het kroonjuweel als het om gezondheidszorg gaat, moet de door de gemeente aan te stellen mondzorgcoach voor de jeugd worden. Jordy Clemens: ‘Door corona worden de besprekingen helaas vertraagd, het is niet anders. Wij zijn in elk geval in overleg met de tandartsenkring en zorgverzekeraar CZ om er via een stappenplan voor te zorgen dat kinderen weer voor controle naar de tandarts gaan. Tandzorg voor kinderen is weliswaar gratis, maar in sommige buurten bezoekt de helft van de bewoners nooit een tandarts, uit angst voor de rekening. In veel gevallen gaan kinderen dan ook niet.’ ‘Met voorlichtingscampagnes, via de scholen en met een speciale mondzorgcoach hopen wij de ouders ertoe te bewegen om hun kinderen naar de tandarts te sturen. Het mag niet zo zijn dat je aan het gebit kunt zien uit welke buurt een kind komt. Geloof me als ik zeg dat een substantiële groep kinderen vanaf de geboorte achterloopt als het om de gezondheid gaat. Ze krijgen het vervolgens moeilijk op school en aansluitend in het vinden van een baan. Die ongelijkheid willen wij wegpoetsen.’

In dat streven naar gelijkwaardigheid op alle fronten wil Heerlen tevens investeren in het arbeidsmarktbeleid en de bestrijding van vroegtijdige schoolverlating. Bovendien zijn er concrete plannen voor een vakschool, refererend aan de ondergrondse vakschool

foto Ferdinand Feys / Flickr, artist: Millo

Muurschildering van de Italiaanse kunstenaar Millo in Heerlen-Noord.

van de steenkoolmijnindustrie destijds, voor leerlingen bij wie praktisch onderwijs beter past dan theoretisch onderwijs. Die praktijk-school moet aansluiten bij het aanbod van de bedrijven in de stadsregio Parkstad. Heeft Heerlen jaren geleden al het school-zwemmen voor basisscholieren heringevoerd, ook op culinair en cultureel vlak zal een inhaalslag worden gemaakt. Met extra aandacht voor gezond eten op de scholen en, als de coronacrisis is overwonnen, uitstapjes met de schoolbus naar culturele instellingen.

Het geheim

Peter van Zutphen en Jordy Clemens hebben beiden hun hart verpand aan Heerlen, al zijn ze er zelf niet geboren. Peter verkaste op zijn zeventiende van Geleen naar Heerlen omdat in die plaats de SP in 1972 actief werd. Hij was betrokken bij de oprichting van de afdeling. Jordy groeide op in het aangrenzende Voerendaal en verhuisde tijdens zijn studie geschiedenis naar Heerlen, omdat dit

‘de stad van de veranderingen’ was – en nog steeds is. ‘Er is veel om voor te strijden in het mooie Heerlen.’

Als je mag spreken over ‘het Geheim van Heerlen’, de sloop van de marktwerking uit de zorg en een scala aan sociale en maatschappelijke verbeteringen, wijzen zij op de dominante rol van de SP: met twee wethouders aan het roer, de grootste gemeenteraadsfractie en de lange bestuursperiode van de Heerlense SP.

En, in alle bescheidenheid: ‘Wij werken uitstekend samen met de coalitiepartijen en hun wethouders. Met de VVD, D66, het CDA en de Ouderen Partij Heerlen. Dat wij telkens weer de meerderheid van de gemeenteraad voor onze voorstellen weten te winnen, toont aan dat je in een brede coalitie veel kunt bereiken als je hetzelfde voor ogen hebt: het allerbeste voor de stad en zijn inwoners.’ •

tekst Robin Bruinsma

‘Het mag niet zo zijn dat je aan het gebit kunt zien uit welke buurt een kind komt’

AAN DE SLAG!

Met de invoering van de Participatiewet kwamen de Sociale Werkplaatsen in een impasse terecht. Werknemers waren de dupe. Samen met het CDA maakt de SP zich nu sterk voor een doorstart. Met trots presenteren wij het plan *Aan de slag in het Sociaal Ontwikkelbedrijf*.

VOOR DE PARTICIPATIEWET werd ingevoerd konden mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt terecht bij Sociale Werkplaatsen. Met extra begeleiding konden ze in een vertrouwde, veilige omgeving op een zinvolle manier aan het werk, waar dat bij reguliere werkgevers niet lukte. In 2015 werden, met de Participatiewet, de poorten van deze werkplaatsen gesloten. Het credo vanaf toen: iedereen werkt zoveel mogelijk bij reguliere bedrijven. De instroom bij SW-bedrijven droogde op.

De SP heeft sinds jaar en dag geprotesteerd tegen de Participatiewet en pleit tegen het verdwijnen van de Sociale Werkplaatsen. Onlangs schreef SP-Tweede Kamerlid Jasper van Dijk samen met CDA-collega René Peters een initiatiefnota. Met zogenoemde Sociale Ontwikkelbedrijven willen zij de Sociale Werkplaatsen heruitvinden en de poorten openzetten voor nieuwe instroom.

IBN in Veghel is een sociaal werkbedrijf dat al in de geest van de initiatiefnota werkt. Algemeen directeur Gielen zag vanaf 2015 een hele groep mensen tussen wal en schip verdwijnen: 'Ik zie dan meteen een collega voor me die in de catering werkte op ons kantoor in Uden. Typisch iemand die je verwacht bij een Sociale Werkplaats. Je zag van buiten dat er wel iets aan de hand was maar ze was altijd ontzettend vrolijk en vriendelijk en deed goed haar werk. Voor de invoering van de Participatiewet kregen we jaarlijks zo'n honderd tot tweehonderd mensen zoals zij binnen; daarna helemaal niet meer. Die groep is helemaal buiten beeld geraakt. Daarnaast kunnen we ook constateren dat de invoering van de Participatiewet gewoon een platte bezuiniging is geweest. Het is een illusie om te denken dat bedrijven iedereen

met een afstand tot de arbeidsmarkt opvangen. Daarvoor zijn wij nodig.'

Deze analyse van Gielen wordt ook ondersteund door een rapport van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP). In 2019 presenteerde het SCP een ronduit negatieve evaluatie van de Participatiewet. Conclusie: de wet berust deels op verkeerde aannames en de doelstellingen zijn nauwelijks behaald. Voor jonggehandicapten geldt zelfs dat hun positie op veel punten is verslechterd, aldus het rapport. Reden voor de FNV om te onderzoeken hoe het beter zou kunnen. Hun rapport vormt de basis voor de initiatiefnota van SP en CDA.

Het beste uit de mensen halen

Een jaar of twee geleden werd IBN uitgenodigd om mee te denken over het plan. Samen met een vertegenwoordiging van werkgevers, mensen vanuit de doelgroep en leden van de vakbond bespraken ze wat er misging in de praktijk. En hoe het beter zou kunnen. Gielen werkte van begin af aan enthousiast mee: 'Iedereen zit er vanuit een eigen achtergrond en met eigen ideeën. Ik vond het belangrijk dat we juist zouden kijken naar de overeenkomsten. Dat er iets moest gebeuren was wel duidelijk. Daarom is het ook zo leuk dat de SP en CDA dit samen hebben opgepakt. Die combinatie verwacht je niet direct.'

De bijeenkomsten resulteerden in de initiatiefnota *Aan de slag in het sociaal ontwikkelbedrijf*. De kern van het plan is een landelijk dekkend netwerk van Sociale Ontwikkelbedrijven. Mensen met een arbeidsbeperking hebben recht op toegang tot werk en bij iedere persoon moet goed worden gekeken hoe diegene zich het beste kan ontwikkelen.

Dat kan binnen het ontwikkelbedrijf zijn maar ook daarbuiten, met wat extra hulp. Anders dan bij de Participatiewet, hoort daar ook voldoende financiering door de overheid bij.

Kijk je naar de inhoud van de initiatiefnota en hoe IBN werkt dan is de geest van de nota al herkenbaar. Gielen: 'Wij gaan uit van een positieve benadering. We kijken eerst goed naar wie je bent en wat je talenten zijn. We kijken wat je wél kan en niet wat er in het verleden is mislukt. Afhankelijk van waar je goed in bent, ga je vervolgens aan de slag. Bijvoorbeeld in het groen, de ICT, assemblage of schoonmaak. Je krijgt daarbij een eigen ontwikkelopdracht. Zo werk je aan werknemersvaardigheden, zoals op tijd komen en omgang met collega's. Daarnaast ontwikkel je natuurlijk ook de vakvaardigheden om je werk goed te kunnen doen.'

BROMMERS KIEK'N

Een van de producten die bij IBN in elkaar worden gezet is de elektrische brommer van het merk Brekr. Een technisch hoogwaardig product, ontworpen in de Achterhoek. In tegenstelling tot sommige andere bedrijven heeft Brekr niet voor IBN gekozen vanwege de sociale insteek. Vooral de competenties van de werknemers, de korte lijntjes en het snel kunnen inspelen op de vraag waren doorslaggevend. Het ultieme bewijs van wat je kunt bereiken als je investeert in mensen en vertrouwt op hun inzet en talenten.

De waarde van werk

Voor die ontwikkeling is zelfvertrouwen bij de werknemer nodig. Volgens Gielen is het belangrijk om daar als werkgever actief mee aan de slag te gaan: 'Als iemand een aantal keer te laat komt dan leggen we daar niet de nadruk op, maar geven we juist complimenten als diegene wel op tijd is. Zo bouw je het vertrouwen op. Daarnaast doen we ook veel aan de aanpak van laaggeletterdheid, rekenen en computervaardigheden. Veel van de mensen die hier komen hebben min of meer traumatische ervaringen met school. Daarom leren ze hier in hun eigen tempo. Bij acht van de tien werknemers groeit daarvoor het zelfvertrouwen. Dit maakt dat ze ook kunnen groeien in hun werk.'

Volgens Gielen is werk niet alleen goed omdat er geld mee wordt verdiend. Het is vooral ook goed voor het welzijn van mensen:

'Iemand die werkt heeft, krijgt kleding van het bedrijf aan. Je bent niet alleen meer iemand, maar ook "iets". Je werkt in de schoonmaak, het groen, de assemblage of noem het maar op. Op verjaardagen kan je het hebben over je werk en je hebt gesprekken met collega's. Dat is van groot sociaal belang. Je ontwikkelt je niet alleen als werknemer maar ook als mens.'

Het imago van bedrijven als IBN is dat er veelal simpel werk wordt gedaan. In Veghel laten ze zien dat dit helemaal niet zo hoeft te zijn en dat het juist goed is om verschillend werk aan te kunnen bieden. Gielen: 'Binnen onze organisatie hebben we meerdere soorten afdelingen en daarbinnen ook werk met afwisselende moeilijkheidsgradaties. Sommige producten die we maken zijn ontzettend technisch en in andere gevallen

'We kijken naar wat je wél kan en niet naar wat er in het verleden is mislukt'

Algemeen directeur Maarten Gielen glundert als hij de productielijn van Brekr laat zien.

Ingewikkelde processen worden makkelijker gemaakt met schematische werkinstructies.

Bij IBN worden ook technisch hoogstaande producten gemaakt zoals de lampen van het Nederlandse merk Mooi.

is het werk eenvoudiger van aard. Afhankelijk van waar iemands talent ligt, maar ook hoe het op dat moment met diegene gaat, kunnen we schuiven tussen de afdelingen of naar bedrijven buiten de deur. Dat maakt dat we goed kunnen aansluiten bij wat er nodig is om het beste uit iemand te halen.'

Nog geen gelopen race

Voor een groot deel van de inkomsten is IBN nog afhankelijk van de werknemers die al voor de Participatiewet bij het bedrijf zijn geplaatst, via de Wet Sociale Werkvoorziening. Nu die stroom is opgedroogd, nemen volgens Gielen ook de inkomsten af: 'Tot nu toe is het ons nog altijd gelukt om uit de rode cijfers te blijven. Dat komt de laatste twee jaar door incidentele meevallers. In de Participatiewet is geen rekening gehouden met extra kosten, zoals bijvoorbeeld een nieuwe schafteek als er meer mensen in het groen komen te werken. Dat merken we in onze begroting. In de initiatiefnota zijn zulke kosten wel voorzien en dat moet straks worden geregeld in de uitvoering.'

Een ander pijnpunt is de harde scheidslijn tussen verschillende financiële regelingen. Gielen merkt op dat mensen daardoor in de praktijk niet op de plekken terechtkomen waar ze vooruit kunnen: 'Als iemand bijvoorbeeld dagbesteding heeft vanuit een zorgbudget maar eigenlijk ook in staat is om met wat hulp bij ons aan het werk te gaan, dan wordt die overstap nu eigenlijk niet gemaakt. Dat komt omdat er nog te institutioneel wordt gedacht en niet vanuit het belang van die persoon. Die financiering moeten we dus ook anders gaan regelen. Als bestuurders van verschillende instellingen hebben we daarom gesproken over hoe dat beter kan en hebben wij het idee opgevat om een pilot op te zetten. Het moet alleen niet bij bestuurders blijven liggen, want die praten vooral en dan gebeurt er niet zoveel.'

De Tweede Kamer heeft de initiatiefnota van de SP en het CDA omarmd. Nu is het aan een volgend kabinet om er uitvoering aan te geven. Gielen heeft goede hoop: 'Uiteindelijk hebben we ook gewoon structureel geld nodig om het goed te kunnen regelen. Daarbij moet niet het belang van de instelling maar van de mensen centraal staan. Het is natuurlijk nog geen gelopen race, maar de brede steun in de Tweede Kamer geeft mij het vertrouwen dat het nieuwe kabinet straks werk gaat maken van de nota.' •

tekst Xander Topma
foto's Maurits Gemmink

> TOP OF THE POPS

Naar Vore heet de popnota van SP-Tweede Kamerlid Peter Kwint. De nota bevat alle goede ideeën die hij het afgelopen jaar in gesprekken met mensen uit de popsector heeft opgedaan: van betaalbare muziekscholen tot eerlijke afspraken met streamingplatforms. *Naar Vore* is genoemd naar het gelijknamige nummer van de Raggende Manne. Een eerbetoon aan de vorig jaar overleden Bob Fosko. Die schreef zelf nog mee aan de vorige popnota, vijftien jaar geleden. En dat naast al zijn andere inzet voor de SP. Kwint: 'Met dit uitgewerkte plan wil de SP twee dingen bereiken. Dat ons netwerk

van muziekscholen, jeugdcentra, kleine popzalen, grote podia en festivals in zijn geheel beschermd wordt. En dat wanneer je als muzikant en producer succesvol bent, je er ook je huur mee kunt betalen.' De afgelopen jaren zette Kwint zich onder meer in tegen de woekerhandel in concertkaarten, voor kleine popzalen en jongerencentra en voor een eerlijk inkomen voor muzikanten. Voor zijn inzet ontving hij begin maart de Gouden Tulpstekker, van popmuzikmakers-vereniging BAM Popauteurs. •

'Naar vore' is hier te lezen: sp.nl/Z5y

> CREATIEF MET KRIJT VOOR 14

In Veenendaal is de SP samen met de FNV aan de slag gegaan met stoepkrijt voor verhoging van het minimumloon naar 14 euro per uur. Voor de deur van twee supermarkten stond hun boodschap voor een eerlijk loon met grote letters te lezen voor het winkelend publiek. SP en FNV vinden dat de hoogte van het minimumloon nu te laag is om van rond te kunnen komen en voeren daarom samen actie. •

foto SP Veenendaal

foto Maurits Gemmink

foto Maurits Gemmink

IK STEM SP VOOR EEN MENSELIJKE OVERHEID

Renske Leijten, SP-kandidaat en Tweede Kamerlid

'Voor de toeslagen-ouders met wie ik vecht voor respect en een eerlijke compensatie, is de overheid een vijand geworden. We zien dat mensen in de bijstand ook onmenselijk behandeld worden. Het is geen toeval of een foutje, het is beleid. We hoeven dit niet te pikken! Een eerlijke overheid is bovenal menselijk.'

IK STEM SP VOOR RECHTVAARDIGHEID

Dulce Goncalves, 'toeslagen-ouder'

'Ik stem voor de partij die met mij en al die anderen heeft gestreden voor rechtvaardigheid. Honderd procent. Dat iedereen is opgestaan komt door de SP, geloof u mij. Niemand durfde, iedereen had het opgegeven. Ik voelde me levend begraven, maar ik kan weer ademen. Never nooit had ik gedroomd dat ik nog geld terug zou krijgen.'

Aan de doorbraak gingen huurderacties vooraf, zoals deze bij woonbedrijf Ieder1.

> ZUTPHENSE WONINGEN ZIJN OM IN TE WONEN

‘Een doorbraak’, noemt SP-fractievoorzitter Nils Müller in Zutphen het. En dat is terecht, ook al is Zutphen niet de eerste gemeente dit doet. Woningen in Zutphen mogen volgens een aangenomen SP-motie alleen gekocht worden door mensen die erin gaan wonen. Niet als een beleggings-object, wat de prijzen van koop én huur opdrijft. Dit moet vorm krijgen in een nieuwe verordening die het college gaat schrijven. Zeg maar de nieuwe regels voor verhuur en verkoop in de gemeente. Inclusief betere regels om illegale verhuur en slechte verhuurders aan te pakken. Müller: ‘Dat de gemeenteraad deze motie heeft aangenomen is geen kleinigheid. Het is een duidelijk signaal: in Zutphen zijn woningen om in te wonen; niet om er grof geld mee te verdienen.’ •

In Breda is het niet uitzonderlijk dat inwoners urenlang in de rij moeten staan om hun afval kwijt te kunnen bij de milieustraat. Omdat mensen zo lang moeten wachten en waarschijnlijk niet hebben gedacht aan overnachtingsspullen, deelde de lokale SP-afdeling tandenborstels uit om aandacht te vragen voor dit probleem. De extreem lange wachttijden bij de milieustraat zijn ontstaan doordat het

college van Breda heeft besloten om geld te vragen voor het ophalen van grofvuil. Volgens de SP zorgt de invoering van die maatregel er ook voor dat de kans op illegale afvaldumpingen toeneemt. Om ervaringen van inwoners op te halen en druk te zetten op het college voor verbeteringen, heeft de afdeling een digitaal meldpunt opgezet. •

> LINKS LEESPLEZIER IN DE MINIBIEB

In coronatijd wordt er weer extra veel gelezen. De SP in Zoetermeer is daar handig op ingesprongen en heeft de lokale minibiebs gevuld met eigen boeken. Alle Zoetermeesters kunnen nu op 21 plaatsen in de gemeente gratis de boeken *Kijk op deze tijd* en *Weet jij het al?* afhalen. Een superleuke manier om leesplezier en de ideeën van de SP te verspreiden! •

IK STEM SP VOOR EEN EERLIJKE ECONOMIE

Mahir Alkaya, SP-kandidaat en Tweede Kamerlid

‘Een economie waarin niet alleen topmanagers en aandeelhouders profiteren van de winst, maar de hele werkvloer. In die nieuwe economie moeten werknemers behandeld worden met meer respect. Dit betekent naast een hoger salaris en recht op winstdeling ook meer zeggenschap over hun werk.’

IK STEM SP VOOR EERLIJKE COMPENSATIE

Sandra Beckerman, SP-kandidaat en Tweede Kamerlid

‘De parallellen tussen de ramp die het kabinet in ‘mijn’ Groningen aanricht en de toeslagenaffaire zijn groot. Ook hier zijn mensen vermorzeld door de overheid. Er is ruim 400 miljard verdiend aan het gas, maar tienduizenden gedupeerden wachten nog steeds op compensatie. Deze ramp moet stoppen!’

IK STEM SP VOOR EERLIJK ONDERWIJS

Peter Kwint, SP-kandidaat en Tweede Kamerlid

‘Docenten verdienen een beter loon. En kinderen het best mogelijke onderwijs!’

foto SP Landsmeer

> VIER KEER EERLIJKER

De SP zorgde de afgelopen maand in de Tweede Kamer voor een aantal successen. Vier voorbeelden van hoe SP-parlementariërs de boel eerlijker maken.

EERLIJKER Huren van sociale huurwoningen worden bevroren

SP-fractievoorzitter Lilian Marijnissen: 'Dit is goed nieuws voor heel veel huurders.' Het aannemen van dit SP-voorstel betekent dat de huurverhoging op 1 juli voor sociale huurwoningen niet doorgaat. De SP wil huurverlaging, ook in de vrije sector. Maar dit is alvast een belangrijke eerste stap.

EERLIJKER Partnerverlof wordt uitgebreid

Op dit moment kan een partner maar vijf dagen doorbetaald verlof nemen na de geboorte van een kind. Daarnaast kan een partner vijf werkweken tegen 70 procent van het loon partnerverlof opnemen. Hiermee loopt Nederland achter op meerdere Europese landen. De SP stelde voor om het partnerverlof uit te breiden naar 12 weken. Het voorstel is aangenomen.

EERLIJKER Parlementaire enquête fraudebestrijding

Op initiatief van de SP komt er een parlementaire enquête naar de fraudebestrijding door overheidsdiensten. De SP, met Renske Leijten voorop, pleitte hier al langer voor. Marijnissen: 'De aanhouder wint. Nu kunnen we de beerput van de toeslagenaffaire écht openbreken. De ouders verdienen gerechtigheid en Nederland verdient een eerlijke overheid.'

EERLIJKER Delen van kennis en rechten van farmaceuten voor productie van coronavaccins

Een hele mond vol, maar het betekent dat het kabinet meer gaat doen om intellectuele eigendomsrechten van de farmaceutische industrie opzij te zetten en zo met meer productie iedereen toegang tot vaccins te geven. De SP stelde dit met D66 voor en kreeg de Kamer mee. De SP steunt ook het Europees Burgerinitiatief dat pleit voor toegankelijkheid van het vaccin. Ook u kunt dat steunen, met een ondertekening: noprofitonpandemic.eu/nl/

> ZORGVERLENERS IN HET ZONNETJE

Nog altijd zijn er zorgverleners die in deze coronatijd moeten werken met de verkeerde of te weinig beschermingsmiddelen. Ook krijgen ze nog steeds geen eerlijk loon voor het werk dat ze doen. Daarom is de SP Landsmeer naar drie zorginstellingen gegaan. Daar hebben ze met de zorgverleners gesproken over hoe zij hun werk nu ervaren. Ook uitten ze hun waardering, in de vorm van een presentje. •

IK STEM SP VOOR JONGEREN IN DE JEUGDZORG

Sunita Biharie, SP-kandidaat en voormalig jeugdzorgmedewerker

'Ik vind dat zij, hun ouders en de medewerkers niet de dupe mogen worden van bezuinigingen. Geldzorgen bij gemeenten leiden nu vaak tot slechtere jeugdzorg. Daarom moet de landelijke overheid er weer verantwoordelijk voor worden. Tijd om te luisteren naar de mensen om wie het gaat!'

foto Wynke Vissia

IK STEM SP VOOR RECHT VOOR IEDEREEN

Michiel van Nispen, SP-kandidaat en Tweede Kamerlid

'Betaalbaar recht en in de buurt.'

foto Chris en Marian

IK STEM SP VOOR ACTIE Jimmy Dijk, SP-kandidaat en scholingsmedewerker

'Voor alle mensen die in actie komen om hun werk-, leef- en woonomgeving te verbeteren.'

foto Chris en Marian

Zwartboek Groningen

‘Gekend onrecht’, zo typeert SP-Kamerlid Sandra Beckerman de ellende van slachtoffers van de gaswinning. Hun leed is immers al jaren bekend, maar de schade is nog altijd niet hersteld en gecompenseerd. Voor Zwartboek Groningen verzamelde zij de verhalen van bijna tweehonderd gedupeerden: ‘Het is tijd voor een crisisaanpak.’

SP-Tweede Kamerlid Sandra Beckerman strijdt al jaren voor de belangen van de gedupeerden van de gaswinning. Onlangs presenteerde zij in de Tweede Kamer het Zwartboek Groningen. Een collectie van de ervaringen van bijna tweehonderd Groningers die door aardbevingsschade hun huizen – en soms hun levens – kapot hebben zien gaan.

Het zwartboek laat zien hoe gedupeerden al jaren strijden voor compensatie en versterking van hun woning, maar door toedoen van de Nederlandse overheid nog steeds in onzekerheid leven. Een van hen is Cees Wildervanck. Samen met zijn vrouw woont hij in een oude landarbeiderswoning met aanbouw, in het buitengebied van Overschild (Gemeente Midden-Groningen). In 1986 werd hij verliefd op het huis en kocht het, niet wetende welke ellende er onder zijn voeten borrelde.

Van feest tot ramp

Begin jaren zestig werden er grote gasvoorraden ontdekt in de Groningse grond. Wildervanck woonde destijds in de stad Groningen en weet nog goed hoe blij iedereen was met dat nieuws: ‘We waren echt trots dat dit bij ons gebeurde. Het was een feest, met fakkels rond de Grote Markt, om te vieren dat er met de winning van aardgas was begonnen. Het is bijzonder om daaraan terug te denken als je weet hoeveel ellende eruit voort is gekomen.’

Misschien wel de belangrijkste reden waarom Wildervanck midden jaren tachtig zijn huidige woning kocht is het prachtige uitzicht op de omliggende velden. In 2012 zat hij samen met zijn vrouw van het uitzicht te genieten, toen de grond voor het eerst begon te schudden: ‘We keken elkaar

aan en vroegen ons af wat er gebeurde. In eerste instantie vonden we het eigenlijk best interessant. Zoiets hadden we niet eerder meegemaakt. Ik was er toen nog niet van doordrongen wat de gevolgen zouden zijn.’

Ondanks dat Wildervanck niet precies wist hoe hij de beving moest plaatsen, had hij wel meteen door dat er schade aan de woning was: ‘Her en der zag je al scheuren in de muren. Ik heb toen meteen foto’s gemaakt om het vast te leggen.’ Dat dit de eerste van vele bevingen zou zijn en het begin van een jarenlange strijd, kon Wildervanck toen nog niet bevroeden.

De grote klap

Niet veel later werd met een oorverdovend kabaal duidelijk hoe ernstig de situatie was. Midden in de nacht, om een uur of twee, diende met een harde knal de volgende beving zich aan. Wildervanck: ‘Dat was ontzettend angstaanjagend. In tegenstelling tot de eerste beving was daar ook niks interessants meer aan. De volgende dag ben ik grondig de schade gaan opnemen en heb ik de tweede melding gedaan bij de NAM.’

In plaats van een snelle oplossing ontstond een jarenlange strijd voor herstel en versterking van de woning. Wildervanck is daardoor beurtelings moedeloos en boos geworden: ‘Ik deed een verzoek om onderzoek te doen naar de staat van de fundering. De controleur liep vijf minuten rond – met zijn handen in zijn zakken – en zei dat de fundering wel goed was. Ze zijn gewoon op pad gestuurd om zo min mogelijk te compenseren. Het draaide om geld, niet om de bewoners.’

Doordat het herstel van de schade en de versterking van de woningen door twee

verschillende organisaties wordt gedaan, kwam Wildervanck in een bureaucratische tang terecht: ‘De instantie die mijn huis moet versterken wil dat niet doen voordat de fundering is hersteld. Ondertussen wil de organisatie die onderzoek doet naar de schade helemaal niet naar de fundering kijken. Ik zit er dus middenin en er gebeurt sinds 2013 wat dat betreft niks. Hierdoor is mijn vertrouwen in instanties en de overheid langzamerhand weggegaan en overgegaan in een diepgevoeld wantrouwen. Dat komt ook omdat de overheid zelf actief veroorzaker is van de problemen. De gaswinning werd lang doorgezet en eerst nog verhoogd. Ze saboteerden aantoonbaar de voortgang van schadeherstel! Je voelt je hierdoor machteloos en niet serieus genomen.’

Samen sterker

De jarenlange strijd heeft een grote wissel getrokken op het welzijn van Wildervanck en duizenden andere gedupeerden: ‘Sommige mensen zitten er echt helemaal doorheen. Veel slachtoffers zitten thuis met een burnout. Zelf heb ik dat in de jaren negentig al eens gehad. Bij nieuws over de aardbevingsschade kwamen dezelfde symptomen weer terug: buikpijn, misselijkheid, je ligt wakker. Toen ik weer een krantenbericht las en daar zo op reageerde, heb ik me een jaar teruggetrokken uit de werkgroep van ons dorp. Ik kon het niet meer aan.’

Om tegenmacht te kunnen bieden aan de grote instanties en elkaar te helpen, maakt Wildervanck (opnieuw) samen met andere gedupeerden onderdeel uit van de werkgroep van Overschild. Hier vinden ze elkaar en delen ze ervaringen: ‘In de werkgroep praten we veel met elkaar. Er vloeien soms

wij zijn groningen

ZWARTBOEK GRONINGEN

Sandra Beckerman: 'De verhalen in het zwartboek laten zien hoe mensen door de overheid en de NAM zijn vermorzeld.'

tranen maar het werkt ook helend. Doordat we elkaar vasthouden, hebben we een steviger positie in gesprekken met de instanties. Dat maakt ons sterk. Deze solidariteit zorgt ervoor dat ze ons minder makkelijk tegen elkaar kunnen uitspelen.'

Op de vraag of er nog perspectief is voor de gedupeerden blijft Wildervanck even stil. Duidelijk is dat de wonden diep zijn geslagen en het wantrouwen is logischerwijs groot. Toch haalt hij uit kleine dingen nog hoop: 'Onlangs werd ik gebeld door het bureau dat mijn huis moet gaan versterken. Ze wilden graag eens praten over hoe ze hun communicatie beter kunnen doen. Dan voel je je eindelijk weer eens serieus genomen. De erkenning van wat ons is aangedaan, dat is belangrijk. De enige manier om het goed te maken is uiteindelijk toch dat er na al die tijd echt werk wordt gemaakt van herstel en versterking van de huizen.'

Sandra Beckerman ziet dat hetzelfde: 'De verhalen van Wildervanck en al die anderen in het zwartboek laten zien hoe deze mensen door de overheid zijn vermorzeld. Den Haag weet dit al jaren maar er is nog altijd geen oplossing. De vergelijking met de toeslagenaffaire is dan ook snel gemaakt. Dit is gekend onrecht. Er moet nu snel één loket komen voor de gedupeerden, zodat er meteen kan worden gecompenseerd en versterkt. Alleen dan kunnen de bewoners deze ellende achter zich laten en kan er weer gewerkt worden aan vertrouwen. Als de SP een goede uitslag behaalt bij de verkiezingen, dan kunnen wij nog meer werk maken van een eerlijke overheid, waarbij de belangen van bewoners eindelijk voorop komen te staan.' •

tekst Xander Topma • foto Maurits Gemmink

GEEN HUISHOUDENS IN DE KOU,

In 2030 zullen naar schatting 1,5 miljoen huishoudens meer dan 10 procent van hun inkomen kwijt zijn aan energie. Zij hebben te maken met energiearmoede. De klimaatcrisis kan alleen worden opgelost als we gelijktijdig de ongelijkheid aanpakken. En met het plan Zon voor Iedereen, voor goedkope duurzame energie voor alle huishoudens, pakken we tegelijk ook de wooncrisis aan.

DOOR HET VERPLICHT thuisblijven heeft 26 procent van de Nederlanders een hogere energierekening dan voor de coronacrisis, blijkt uit een representatieve peiling van Maurice de Hond. Bovendien maakt 18 procent van de Nederlanders zich zorgen over de hoogte van de energierekening. Van de groep mensen met een lager inkomen is maar liefst een derde bezorgd.

Nederlanders kampten in 2019 in vergelijking met het voorgaande jaar met de hoogste stijging van de stroomrekening van heel Europa. Ook de gasprijzen voor huishoudens zijn de afgelopen jaren flink gestegen. Omdat de regering van plan is de belasting op gas te verhogen, is de verwachting dat huishoudens die veel gas verbruiken de komende jaren fors meer zullen betalen. Hoog tijd om het tij te keren. Daarom heeft SP-Tweede Kamerlid Sandra Beckerman het initiatiefvoorstel *Zon voor Iedereen* gelanceerd.

de schokkende conclusie: als jij zo doorgaat met stoken ben je meer geld kwijt aan ons dan aan de huur', vertelt hij tijdens een digitale SP-bijeenkomst. Omdat zijn energierekening zo'n 300 euro per maand bedroeg en de verwarming lager zetten nauwelijks hielp, schafte Van der Heijden twee jaar geleden een oliekachel aan. Zijn tochtige kozijnen zijn afgeplakt met ducttape.

De SP wil dit schrijnende probleem aanpakken door collectieve zonnepanelen op daken te plaatsen en woningen versneld te isoleren. Hiermee gaat de energierekening van huishoudens omlaag. Op slechts 4 procent van de daken die hiervoor geschikt zijn liggen nu zonnepanelen. Uit verschillende onderzoeken blijkt dat we met zonnepanelen veel meer stroom zouden kunnen opwekken dan huishoudens nu gebruiken. Ook kunnen we hiermee veel mensen aan een baan helpen.

Bovendien stelt de SP niet alleen voor om zoveel mogelijk geschikte daken te voorzien van zonnepanelen, maar ook om deze energievoorziening in publieke handen te brengen. In verschillende Duitse en Engelse gemeenten is de privatisering van de energievoorziening al teruggedraaid. Het in publieke handen brengen van de energievoorziening biedt namelijk kansen om sneller over te schakelen op duurzame energie en tegelijkertijd energiearmoede tegen te gaan. Ook krijgen gemeenschappen op deze manier zeggenschap over de winsten.

Werkgelegenheid

Ook pleit de SP ervoor om 1,5 miljoen huizen en koopwoningen voor 2030 te isoleren en

Energie in eigen handen

Mensen met lagere inkomens wonen vaker in slecht geïsoleerde huizen, die nauwelijks warm te stoken zijn. Momenteel leven ongeveer 1 miljoen Nederlandse huishoudens in energiearmoede. Dit probleem zal de komende jaren alleen maar toenemen, zolang de regering geen actie onderneemt.

Haagse Vestia-huurder Frans van der Heijden gaat al sinds 2007 gebukt onder energiearmoede. 'Ik kreeg deze woning hartje zomer aangeboden. Maar later bleek dat de woning aan alle kanten tocht: het komt zelfs uit de vloer. Ik heb een onderzoek laten verrichten door mijn energieleverancier omdat Vestia niet mee wilde werken. Die kwam tot

MAAR ZON VOOR IEDEREEN

te verbeteren, zonder dat individuele huurders of woningeigenaren zich hiervoor in de schulden hoeven te steken. Dit zogeheten masterplan isolatie en woningverbetering levert naar verwachting tussen de 33.000 en 60.000 banen op. Daarnaast biedt het een oplossing voor mensen die in schimmelwoningen leven. De SP wil namelijk dat de slechtste woningen als eerste worden aangepakt. Nu groeit 1 op de 3 kinderen in Nederland op in een ongezond huis.

Maar er is meer nodig om de energierekening van huishoudens omlaag te brengen. Zo wil de SP dat huurders het recht krijgen om de verduurzaming van hun woning af te dwingen bij hun verhuurder. De huren van woningen met lage energielabels die niet worden verduurzaamd moeten wat de SP betreft worden bevroren of verlaagd. Zo voorkomen we energiearmoede en krijgen verhuurders een prikkel om hun woningen energiezuiniger te maken. Daarnaast moeten gemeenten weer de mogelijkheid krijgen om een lokale publieke energievoorziening op te zetten en duurzame energie collectief in te kopen. Door collectieve inkoop kan de energierekening van huishoudens met lage inkomens naar beneden.

Grote vervuilers

Een einde aan energiearmoede. Gezonde woningen. Groene banen. Een schonere aarde. De voordelen van het SP-voorstel lijken eindeloos. Maar hoe worden deze mooie ambities betaald? Sandra Beckerman stelt voor om de klimaatbelastingen eerlijker te maken, de steun aan fossiele bedrijven te stoppen en de verhuurderheffing (de belasting voor woningcorporaties) af te schaffen en deels te gebruiken voor verduurzaming. Zo gaan grote vervuilers hun eerlijke deel betalen, terwijl huishoudens en kleine ondernemers zoveel mogelijk worden ontzien. Huishoudens met een slecht geïsoleerde woning gaan er het meest op vooruit.

Dit zou een radicale ommezwaai zijn ten opzichte van het huidige klimaatbeleid. Momenteel wordt het grootste deel van de rekening hiervan namelijk bij huishou-

dens en het midden- en kleinbedrijf (mkb) neergelegd. Huishoudens zijn verantwoordelijk voor 20 procent van de uitstoot, maar betalen 33 procent van de rekening. De 12 grootste industriële vervuilers – waaronder Shell – zijn samen verantwoordelijk voor 22 procent van de uitstoot in ons land, maar betalen slechts 20 procent van wat de industrie bijdraagt aan de klimaatbelasting. Tachtig procent van het klimaatgeld voor huishoudens ging bovendien de afgelopen jaren naar mensen met de hoogste inkomens.

Beckerman: 'Uit de doorrekeningen van het Planbureau voor de Leefomgeving en het Centraal Planbureau blijkt dat wij de partij zijn die ervoor zorgt dat de energierekening van mensen met een laag of gemiddeld inkomen omlaaggaat, zonder dat zij zich in de schulden hoeven te steken voor de verduurzaming van hun huis. Ons plan is haalbaar en betaalbaar. En we pakken drie problemen in één keer aan: de wooncrisis, de klimaatcrisis en de ongelijkheid.'

Tijd voor collectieve maatregelen

Van alle landen in Europa wekt Nederland de minste duurzame energie op. Ook bij het behalen van andere klimaatdoelen, zoals het terugdringen van de CO₂-uitstoot, loopt Nederland achter. Een van de belangrijkste redenen van het falen van het Nederlandse klimaatbeleid is het feit dat de vervuiler niet betaalt. Het kabinet geeft meer geld uit aan het subsidiëren van fossiele brandstoffen dan aan klimaatbeleid.

Wat de SP betreft schreeuwt de klimaatcrisis juist om collectieve maatregelen. Of, in de woorden van de bekende klimaatactivist Naomi Klein: 'Na jaren recyclen, CO₂ compenseren en gloeilampen vervangen is duidelijk dat individuele actie nooit een toereikend antwoord op de klimaatcrisis zal zijn.' Kortom: tijd voor een rechtvaardig klimaatbeleid! •

tekst Lesley Arp

Bekijk ook de thema-stream van 1 maart over klimaatrechtvaardigheid: sp.nl/Z5t

Tochtende en vochtige schimmelwoningen zijn slecht voor het klimaat en voor de gezondheid van de bewoners

FOTO
PRIJS
**PAUL
PETERS**

THE LIFE OF FATHERS

BETROKKEN PAPA'S

'IK WIL MET DEZE FOTO'S het stereotiepe beeld van vaders met een allochtone achtergrond nuanceren. Zij zijn niet per definitie afwezig bij de opvoeding en ze hebben niet altijd kinderen bij verschillende moeders. Deze mannen doen hun best, nemen hun verantwoordelijkheid en bekommeren zich op hun manier om hun zonen en dochters.'

Marwan Magroun heeft de vierde editie van de Paul Peters Fotoprijs gewonnen. De 35-jarige Rotterdammer maakte diepe indruk op de jury met *The Life of Fathers*, een serie portretten in zwart-wit van biculturele vaders en hun kinderen. De Paul Peters Fotoprijs is een initiatief van de SP en de organisatie van de Zilveren Camera.

Voor de winnaar voelt de onderscheiding niet alleen als een erkenning van zijn talent, vertelt hij, maar ook en vooral als een kans om de aandacht te vestigen op een vergeten groep. Zelf groeide hij op zonder vader. Zijn Tunesische moeder moest de opvoeding en zorg voor haar drie kinderen combineren met vier baantjes. Marwan miste een vader-

figuur. Hij had in zijn jeugd vaak het gevoel er alleen voor te staan en ontwikkelde bindings- en verlatingsangst. Na de middelbare school ging hij naar de Hogeschool Rotterdam waar hij de opleiding Personeel en Arbeid volgde. Na zijn afstuderen ging hij aan de slag als administratief medewerker bij de Belastingdienst, maar de

manier waarop processen verliepen demotiveerde hem. Ook in een nieuwe functie als coördinator drukte het gesegregeerde klimaat op hem: 'Alle teamleiders waren wit.'

Op vakantie op het strand in Tunesië ontloek zijn liefde voor de fotografie. Maar zijn eerste camera kwam pas jaren later. Een

tussen rommel op straat gevonden analoge spiegelreflexcamera, zo eentje met een rolletje, die grondig moest worden opgelapt en waarmee hij de proef op de som nam. In 2016 tikte Marwan op Marktplaats een digitale camera op de kop. Daarna ging het snel. Zijn talent kwam onder meer aan het licht bij het fotoproject *Kracht van Rotter-*

EXPO EN DOCUMENTAIRE

Bij *The Life of Fathers* hoort een gelijknamige korte documentaire, ook van de hand van Marwan Magroun. Daarin zoekt hij zijn naar Tunesië teruggekeerde moeder op en spreekt hij met de door hem geportretteerde vaders. De documentaire is terug te vinden op 2Doc en NPO Start. Op Vaderdag (20 juni) zijn, onder corona-voorbehoud, de foto's en de film op een fysieke expositie te zien. Alle winnende inzendingen van de Zilveren Camera kunnen op de website van Museum Hilversum worden bekeken.

dam. 'In deze toch weer overwegend witte omgeving ging ik op zoek naar verbinding.'

Voor de nu met de Paul Peters Fotoprijs bekroonde reeks *The Life of Fathers* volgde hij Rotterdamse vrienden: vaders met een migratie-achtergrond. 'Deze vaders worden niet gezien en gehoord. Ik wil hen met mijn foto's een gezicht en een stem geven en het vaderschap herdefiniëren. In die zin zijn film en fotografie voor mij nog meer een middel dan een doel. Allochtoon, gay, transgender: je vindt vaders in alle geledingen van de

maatschappij en ze proberen er al worstelend allemaal het beste van te maken.' Marwan Magroun wordt, benadrukt hij, gefascineerd door het gewone. Door mensen en gebeurtenissen die dicht bij hem staan: 'In het alledaagse schuilt de schoonheid.' Hij werkt intuïtief en wil met zijn foto's een verhaal vertellen. Daarin is hij volgens de jury van de Paul Peters Fotoprijs overtuigend geslaagd: "The Life of Fathers overrompelt door zijn eenvoud en ontroert door zijn betrokkenheid en intimiteit. De serie levert, zeker met Black Lives Matter op het netvlies,

een belangrijke bijdrage aan ons collectieve geheugen. Dit zonder woorden vertelde verhaal verschaft nieuwe inzichten."

Overigens is hij ervan overtuigd dat hij was voorbestemd om fotograaf te worden. Onlangs werd in een archief een foto gevonden die de beroemde straatfotograaf Ed van der Elsken in Tunesië ooit heeft gemaakt van grootvader Magroun. 'En nu ben ik zelf fotograaf, het moest zo zijn.' •

tekst Robin Bruinsma

**FOTO
PLUS** **PAUL
PETERS**

De Paul Peters Fotoprijs, genoemd naar de in november 2017 overleden organisator én vaste fotografisch chroniqueur van de SP, is bedoeld voor sociaal geëngageerde fotografie en heeft de afgelopen jaren als separaat onderdeel van de Zilveren Camera in rap tempo aan betekenis gewonnen. Eerdere winnaars waren Selma van der Bijl, Ernst Coppejans en Sabine van Wechem.

LINKSVOOR **'BEETJE REURING GRAAG'**

Roy Ahlers (33) uit Klazienaveen is een enthousiaste gangmaker. Als bestuurslid en campagneleider is hij een spil in de SP-afdeling Emmen. Hij werkt bij de gemeentereiniging en volgt een opleiding tot makelaar. 'Een wereld van snelle jongens, zeg je? Haha, nou de jongens die geld verdienen als water zitten doorgaans niet hier in de regio. Ik wil mensen gewoon graag begeleiden bij de grootste aankoop van hun leven, ze de ergste rompslomp en zorgen uit handen nemen.'

tekst Daniël de Jongh
foto Karen Veldkamp

› Hoelang ben je al SP-lid?

'Sinds 2012. Thuis aan de keukentafel ging het vaak over politiek. Tussen aardappel en toetje bespraken we de hele wereld. Op een dag zei mijn pa: jij hebt zo'n grote bek, misschien moet je daar eens wat mee gaan doen.'

› Heb je zo'n grote mond dan?

'Nou, ik mag graag ergens tegenaan schoppen. Met goede onderbouwing, dat wel. Op het werk ook. In de kantine kan je in je koffie roeren en naar je telefoon blijven staren. Maar je kunt ook een discussie beginnen. Dat beetje reuring, daar houd ik van.'

› Hoe kom je je dagen door in coronatijd?

'Eerlijk is eerlijk, ik vind het moeilijk. Overdag ben ik druk met werk. Als ik thuiskom even een hapje eten en schoolwerk – als ik klaar ben is het al snel acht uur. Normaal ga ik dan nog sporten of ik spreek af met vrienden of familie, maar met die avond-

klok zit dat er nauwelijks nog in. Ik woon alleen, als ik niet uitkijk zie ik weinig mensen meer.'

› Wat zijn je hobby's?

'Achter mijn huis heb ik vier verschillende barbecues staan. Ik mag graag uitgebreid barbecuen met vrienden. Lekker sausjes, alles erop en eraan. *Never trust a skinny chef*, dat zou mijn motto kunnen zijn.'

› Wat is je favoriete plek op de wereld?

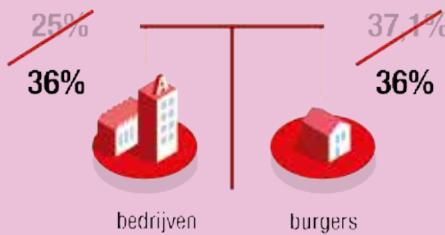
'De bestuurdersstoel van mijn auto. Ik hou van roadtrips: de weg ernaartoe is leuker dan de bestemming. Danny Vera uit de luidsprekers. Vrijheid is een volgetankte Volvo.' •

DE WINST VAN EERLIJK DELEN

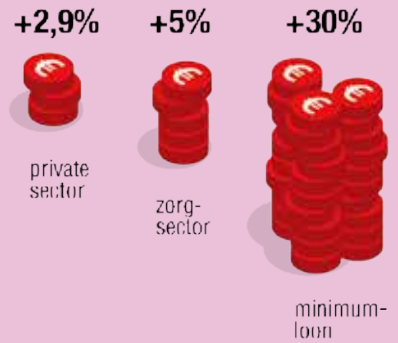
Investerings

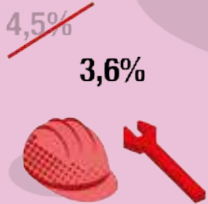
Winstbelasting grote bedrijven omhoog

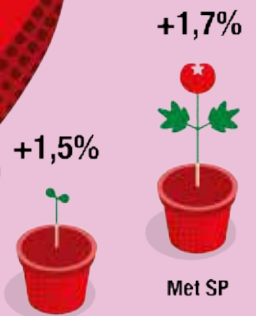
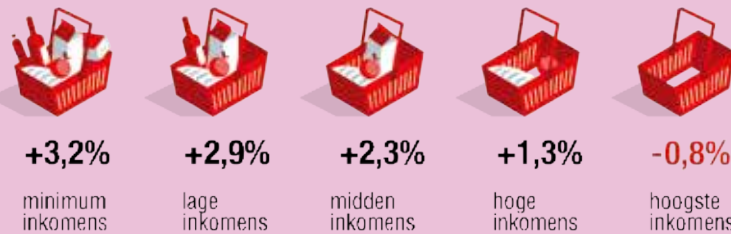
Inkomstenbelasting huishoudens omlaag

Loonstijging

Koopkrachtgroei

Economische groei

Werkloosheid

Een eerlijke samenleving waarin we de ongelijkheid aanpakken. Het verkiezingsprogramma van de SP bewijst dat het kan. Investeren in goede zorg, eerlijke lonen en betaalbaar wonen zorgt voor een economie die sneller groeit. Dat blijkt uit onderzoek van het Centraal Planbureau. Als de SP haar plannen mag uitvoeren gaan 4 op de 5 huishoudens erop vooruit. De lonen gaan flink omhoog. Het minimumloon met 30 procent naar 14 euro.

En daarmee stijgt ook de AOW. Schoolklassen worden kleiner, wonen weer betaalbaar en het eigen risico in de zorg schaffen we af. Eerlijker uit deze coronacrisis komen is haalbaar en betaalbaar als we de lusten en lasten delen. Als we bedrijven met hoge winsten en de hoogste inkomens een eerlijk deel laten betalen. Als we de vervuilers laten betalen voor hun schade aan milieu en klimaat. De plannen van de SP leveren niet alleen meer banen op, maar zorgen

ook voor meer koopkracht. Dat noemen wij: de winst van eerlijk delen. Dit is het moment om ons land eerlijker te maken. Een grote SP is de beste garantie voor het verkleinen van de tweedeling en een economie die werkt voor iedereen. Kijk voor meer informatie op sp.nl/eerlijkdelen. **Doe mee, stem ook SP.**

DOORLOPENDE MACTHTIGING BON OM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
adres : Snouckaertlaan 70
postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
land : Nederland incassant ID: NL86ZZZ403462460000
kenmerk : machtingig (in te vullen door SP):
reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____
voornamen : _____ voorletters: _____ m/v
adres + huisnr : _____
postcode : _____ woonplaats: _____
land : _____ geboortedatum: _____
email : _____
telefoon : _____ mobiel: _____
IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)*: _____
plaats en datum : _____ * geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr)
handtekening : _____

Tribune maart 2021

PRIKBORD@SP.NL

of stuur een brief naar Redactie Tribune •
Snouckaertlaan 70 • 3811 MB Amersfoort

Ecologische hoofdstructuur

In het interview met scheidend Tweede Kamerlid Henk van Gerven (Tribune februari) merkt hij terecht op dat de SP ook goede ideeën heeft over natuur en milieu. Hij noemt hierbij: "Ik herinner me nog heel goed wij ons met hand en tand hebben verzet tegen de rampzalige ecologische hoofdstructuur (nationaal natuurnetwerk) van de toenmalige staatssecretaris Henk Bleker." Dat begrijp ik niet. De ecologische hoofdstructuur was een zeer verdedigbaar plan om geïsoleerde natuurgebieden met elkaar te verbinden. Dit plan kwam zeker niet uit de koker van Henk Bleker! Er was jaren aan gewerkt en het was al aangenomen door de Kamer. In het gedoogkabinet van Rutte 1 werd dit plan uitgekleeft (te duur) en afgeschoten door toenmalig staatssecretaris van Economische zaken, Landbouw en Innovatie; Henk Bleker. Daar stonden Henk van Gerven en de SP toch niet achter? Ik ken de SP juist door hun actieve beleid om intensivering en schaalvergroting in de landbouw tegen te gaan! Om achter de denkbeelden van Henk Bleker te staan moest je wel echt rechts door de bocht! Ik hoop dat dit een redactioneel foutje is in de tekst,

want anders wordt mijn beeld van de SP danig vertroebeld!
Siemen Dijkstra, Dwingeloo

U heeft volkomen gelijk. De SP was een groot voorstander van het behoud en uitbreiden van de ecologische hoofdstructuur (EHS). In de tekst zijn helaas enkele cruciale woorden weggefallen. Er moest staan: "... de rampzalige afbraak van de ecologische hoofdstructuur (nationaal natuurnetwerk) door de toenmalige staatssecretaris Henk Bleker." Excuses en hopelijk is hiermee het beeld op de SP weer helder. – de redactie

NS bezuinigt op dienstverlening

De NS kondigt aan 2300 banen te schrappen, ondanks de vele protestacties van medewerkers. Zo blijven er van de 35 servicebalies nog maar 15 over, namelijk op grote en middelgrote stations. Op de minder grote loopt er dan soms nog wel een vraagbaak rond, maar op veel stations moet de reiziger het zelf

maar uitzoeken. Waarmee onveilige situaties kunnen ontstaan. Ons land telt ruim 2 miljoen mensen met een functiebeperking. Als blinde passagier maak ik bij het overstappen geregeld gebruik van de NS-reizigersassistentie, die prima functioneert. Maar straks wordt die op de meeste stations uitbesteed aan lokale taxibedrijven. Hoe dat gaat lopen qua tijdsplanning en deskundigheid is zeer de vraag. NS-medewerkers worden daarvoor specifiek getraind.

In Nederland is onderhand de helft van de bevolking 50+. Denk voorts aan reizigers met verstandelijke beperking, laaggeletterden, buitenlandse toeristen en mensen met makken die, aldus de NS, nu ook allemaal zelfredzaam moeten worden. Waar hadden we die mantra toch eerder gehoord? Tja, aan megalomane bouwwerken geen gebrek, maar waar blijft de menselijke maat?

Truus Jonker, Nijkerk

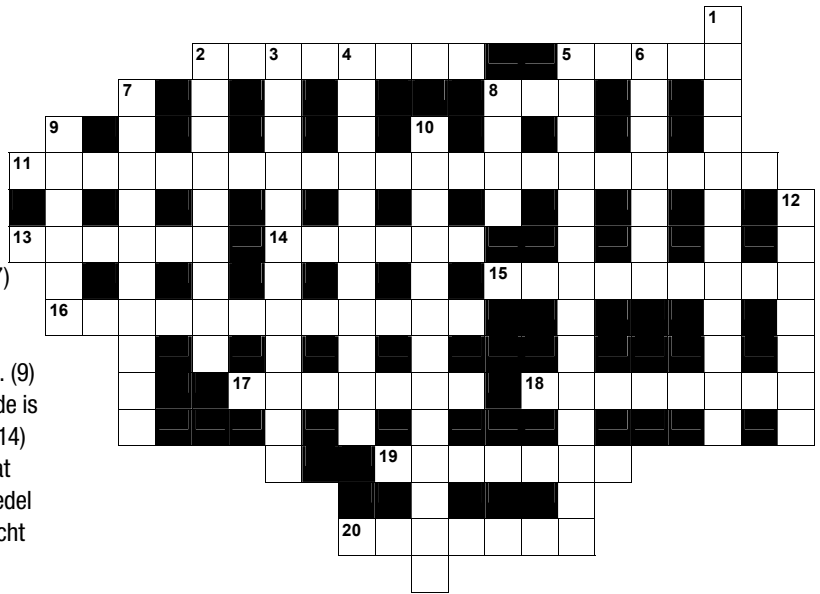
CRYPTOGRAM

Horizontaal

2 Beveiligingsmiddel voor een luchtkasteel? (8) - 5 Is dronken verdwaald bij het bowlen. Dat ruik je. (5) - 8 Voor dit onderdeel is het lichaam een gevangenis. (3) - 11 Begrip gaat openlijk te voet. (14,7) 13 Wordt vroeg of laat uitgegeven. (6) - 14 Is geaffecteerd ondergeschetten. (6) - 15 Trek(t) over de Alpen. (9) - 16 Weinig stress op dit stroomniveau. (12) - 17 Aldus is het feest geprezen. (7) 18 Woont (niet) in Vogeldorp. (8) - 19 Gemoedstoestand van een humeurig varken. (7) - 20 Entree gesloten? Je mag toch naar binnen. (7)

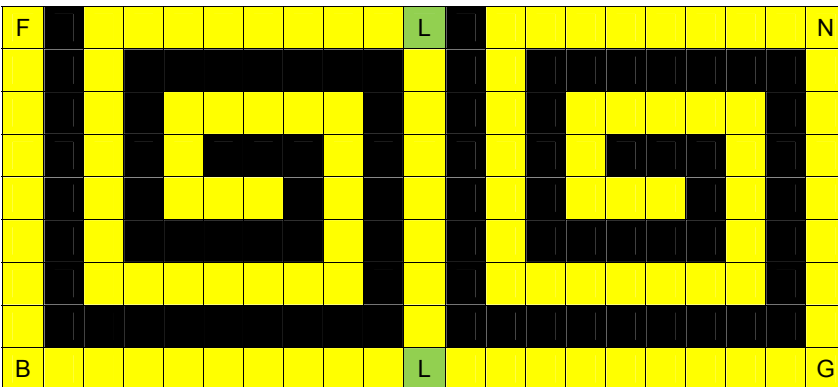
Verticaal

1 Ontsnappingsplan, opgesteld m.b.v. de KLM. (12) - 2 Inwonend spook. (9) 3 Feesten door tot ze, in de late uurtjes, té misselijk zijn. (12) - 4 Bekende is (geen) lichtend voorbeeld wat betreft de feiten. (11) - 5 a vs e = crash. (14) 6 Zo poëtisch is stopverf gebruikt. (7) - 7 Forum voor Standhouders gaat van de handel in de politiek. (10) - 8 Om te kraken: 3/15/4/5. (4) - 9 Onedel verbogen stukje deeg. (6) - 10 Topkok Amalia. (13) - 12 Muzikaal overzicht van uw zoekgedrag. (7)

DUBBEL-SPIRAALTJE

Anagrammatica! U begint linksboven. Vind eerst een 9-letter woord dat samengesteld kan worden uit alle individuele letters van de omschrijving onder '1' en plaats dit in de linkerbalk. Plaats dan een woord van 11 letters op de onderste regel, volgens '2'. Volg de spiraal (sla altijd 'linksaf'): het derde woord (gaat van onder naar boven, dan rechts-naar-links etc. Iedere laatste letter van een woord is de beginletter van het volgende. Deze Dubbelspiraal heeft een tweede 'krul'. Het derde woord van de spiraal links (omschrijvingen 1-10) is het beginwoord van de rechterspiraal (a-i), die 'bovenaan in het midden' begint (met een 'L'). Het derde woord (begin en eind een 'L') is een palindroom. Sla bij de groene vakjes weer linksaf voor het volgende woord. 6 'hoekletters' zijn al ingevuld.

Vanaf linksboven

- 1 Blief stuc
- 2 Bedel diesel
- 3 Egel vloog
- 4 Zit balend
- 5 At loten
- 6 In kunst
- 7 Stekt
- 8 Toorn
- 9 Ene
- 10 Lef

Vanaf Middenboven

- a Gogo level
- b Gracht huilt
- c Wei raggen
- d At aan roti
- e Je teint
- f At cokes
- g Me rus
- h Moeit
- l Lek
- j Mok

OPLOSSING TRIBUNE FEBRUARI CRYPTOGRAM

Horizontaal

2) Bekend 4) Bevestigingsmiddel 10) Onderwijzen 11) Bakwijze 14) Radar 15) Geestrijk vocht 18) Heldendicht 19) Bankier 20) Topambtenaar 21) Reislewieg 22) Arts.

Verticaal

1) Mee-eters 2) Bovenlader 3) Jongere 5) Grijsgedraaid 6) Mal 7) Dra 8) Sparren 9) Mijnheer 12) Knokke 13) Lijnbaan 16) Schijtziek 17) Democratie.

OPLOSSING O DIE NIEMEN 4

Woorden horizontaal boven-naar-onder: verantwoordelijk (aansprakelijk); verpleger (ziekenbroeder); motie (voorstel); zitplaats (zetel); heffing (belasting – inning- invordering); Belg (Vlaming); sterkte (macht).
Woorden Verticaal boven-naar-onder: voteren (stemmen); enquête (onderzoek – peiling); overgelopen (gedeserteed); groepering (partij); neveneffect (bijwerking); zitting (sessie – vergadering).

Eindoplossing: Verkiezingsdebat

De winnaar van de februaripuzzel 2021 is Jelle Schunselaar uit Arnhem.

Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze vóór 31 maart naar de puzzelredactie van de Tribune; Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl Vergeet u niet uw naam en adres te vermelden. Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

THEO DE BUURTCONCIERGE

